

Taru Kavonius, Veera
Kuusisto, Aapo Laakso, Telma
Pietiäinen, Lotta Roiha, Erika Ryppieva, Siiri
Sainio, Estelle Strandberg, Jacob Sundell, Gabriel
Thiam

Malcolm af Donner, Jonathan Ben-Ami, Catrin Edlund,
Sakari Haataja, Eeri Halminen, Piia Hiltunen, Viljami
Hyvärinen, Mirja Inkinen, Miska Kukkohovi, Saima Lehto,
Aleksi Myllyoja, Fran Mäki-Jyllilä, Raisa Mäkinen, Joonas
Mäntylä, Julia Niiva, Linda Palesto, Kaisla Pohjalainen,
Hertta Puhakka, Jimi Rautakoski, Jaqueline
Ristimäki, Maria Sorjonen, Jenny Tallberg,
Ida Tomminen, Olivia Viitakangas,
Emma Vilppula, Ossi Vuori

VINJETTI

Kandinäyttely

11.9.–11.10.2026

Kuva/Tila, Tasku, Myllytori

SISÄLLYSLUETTELO

¹⁰ Vinjetti – Toimituksen esipuhe	Raisa Mäkinen – Veera Kuusisto ⁵⁴
¹⁴ Kirjallisia tuokiokuvia – Hanna Johansson	Joonas Mäntylä – Gabriel Thiam ⁵⁶
¹⁶ Malcolm af Donner – Jacob Sundell	Julia Niiva – Jacob Sundell ⁶⁰
¹⁸ Jonathan Ben-Ami – Taru Kavonius	Linda Palesto – Estelle Strandberg ⁶²
²⁰ Catrin Edlund – Jacob Sundell	Kaisla Pohjalainen – Taru Kavonius ⁶⁴
²² Sakari Haataja – Estelle Strandberg	Hertta Puhakka – Lotta Roiha ⁶⁶
²⁴ Eeri Halminen – Telma Pietiäinen	Jimi Rautakoski – Veera Kuusisto ⁷⁰
²⁶ Piia Hiltunen – Lotta Roiha	Jaqueline Ristimäki – Aapo Laakso ⁷⁴
³⁰ Viljami Hyvärinen – Erika Ryppeiva	Maria Sorjonen – Siiri Sainio ⁷⁸
³⁴ Mirja Inkinen – Gabriel Thiam	Jenny Tallberg – Siiri Sainio ⁸²
³⁸ Miska Kukkohovi – Lotta Roiha	Ida Tomminen – Aapo Laakso ⁸⁶
⁴² Saima Lehto – Gabriel Thiam	Olivia Viitakangas – Taru Kavonius ⁹⁰
⁴⁶ Aleksi Myllyoja – Aapo Laakso	Emma Vilppula – Estelle Strandberg ⁹⁴
⁵⁰ Fran Mäki-Jyllilä – Siiri Sainio	Ossi Vuori – Veera Kuusisto ⁹⁶

VINJETTI

Toimituksen esipuhe

Vinjetti on kirjoituksen alkuun tai loppuun sijoitettu kuva, koriste tai tiivistys. Sana juontuu ranskan sanasta *vignette*, jolla tarkoitettiin alun perin käsikirjoitusten ja painotuotteiden reunoja koristavaa viiniköynnöskuviota. Juuresta juontuu myös sana *vigne*, viiniköynnös. Köynnös kulkee sivun reunalla, kiertyy tekstin ympärille ja kuljettaa lukijaa eteenpäin.

Kirjallisuudessa vinjetti tarkoittaa lyhyttä tekstimuotoa, hetken mittaista välähdystä. Vinjetit ovat usein osa suurempaa kertomusta, mutta niiden merkityksellisyys syntyy välittömyydestä: yrityksestä tallentaa ja kertoa jotakin ennen kuin se häviää.

Taiteellisesta työstä kirjoittaminen tapahtuu teoksen vieressä, sen ympärillä ja lomassa. Prosessista käsin kirjoitettu teksti tallentaa aavistuksia, sivupolkuja, tunnelmia ja hetken-ennen-kuin. Nämä asiat eivät aina näy teoksessa, mutta osallistuvat sen luomiseen.

Valokuvauksessa vinjetointi tarkoittaa kuvan reunojen tummumista. Joskus se on tarkoituksellinen keino nostaa kohde esiin. Joskus optinen virhe.

Kirjailija ja kirjallisuudentutkija Anne Carson kirjoittaa *Eros the Bittersweet* -teoksessa (1986) halusta etäisyytenä. *Eros* syntyy siinä välissä, joka erottaa haluajan halutusta.

Muinaiskreikan kielessä sanojen koukerot sekä merkitykset vaihtelevat kontekstista ja käyttötarkoituksesta riippuen samankaltaisesti kuin runottaren ja sanojen välisessä katkerassa sulossa, ikuisessa työnnössä ja vedossa. *Eros* syntyi uudestaan kirjainten päätepisteissä, väleissä ja reunoissa.

Jacques Derrida kirjoitti käsitteestä *parergon*¹. Kehys, koriste tai reunus näyttäytyy helposti teoksen ulkopuolisena lisänä, mutta tarkemmin katsottuna se rajaa halutut asiat näkyviksi. Asiat eivät koskaan ole täysin riippumattomia reunoistaan.

Julkaisun lähtökohta löytyy tältä alueelta. Tekstien tarkoitus ei ole selittää teoksia, eikä tuottaa niiden ympärille tiettyä tulkintaa. Ne ovat yrityksiä tallentaa jotakin hetkestä, jossa kaikki on vielä kesken. Teokset eivät ole valmiita. Kirjoittajat eivät ole valmiita.

Dokumentointi on arkistointia ja luokittelua, mutta siihen sisältyy myös toisenlainen liike. Se on tapa kohdata asioiden katoavaisuus jo ennen

¹ Kreikkalaisessa filosofiassa rakkaus luokiteltiin tyypillisesti kolmeen tai neljään eri kategoriaan, joista *Eros* kuvasti syvästi intohimoista, eroottista ja omistuksenhaluista rakkautta.

² Teoksessaan *La vérité en peinture* (Totuus maalauksessa, 1978) Derrida dekonstruoi taideteoksen sisä- ja ulkopuolen välistä rajaa. *Parergon* on tämän eron määritelmä.

katoamista. Poissaolo on läsnä ennen menettämisen tapahtumaa. Taltioitu ei korvaa menetettyä eikä pysäytä aikaa. Se säilyttää jäljen siitä, että jokin oli olemassa juuri tässä muodossa, juuri tässä hetkessä.

Julkaisu ottaa vakavasti sen, mikä historiassa on usein nähty toissijaisena. Koriste, kehys, huomautus ja sivupolku on ollut helppo erottaa varsinaisesta sisällöstä. Niitä on pidetty ylimääräisinä, tai tarpeettomina lisinä. Asioiden ydin voi löytyä koristeista, sivuun sijoitettu yksityiskohta vetää huomion puoleensa ja paljastaa tärkeitä anekdootteja.

Valmistuminen on ehkä loppuvinjetti, koriste sivun alussa.

KIRJALLISIA TUOKIOKUVIA TAITEELLISEN TYÖN REUNOILTA

Hanna Johansson

Tämä 26 vinjettiä, eli kirjallista tuokiokuvaa sisältävä julkaisu jatkaa Kuvataideakatemia vuonna 2023 alkanutta perinnettä. Julkaisussa Nykytaiteen historian ja teorian kandidaattiohjelman opiskelijat kirjoittavat kuvataideopiskelijoiden työskentelystä heidän valmistautuessaan syksyn kandinäyttelyyn.

Kirjoituskokoelman lähtökohtana ovat kuvataideopiskelijoiden taiteen ympärillä käydyt keskustelut, joiden pohjalta nykytaiteen teorian opiskelijat ovat kirjoittaneet tekstinsä. He ovat valinneet lähestymistapansa vapaasti. Ainoastaan tekstien enimmäispituudesta on sovittu yhteisesti.

Koska kandinäyttelyyn tulevat teokset eivät ole olleet vielä olemassa, tai ainakaan tapaamisen aikana valmiita, ovat keskustelut ohjautuneet teoksista puhumisen rinnalla taiteentekemisen motiiveihin: arjen

havaintoihin, uniin, lapsuuteen, elämän ratkaiseviin hetkiin.

Kokoelman kirjoitusten muoto, tyyli ja tunnelma vaihtelevat, ja tämä tyylien kirjo kumpuaa käydyistä keskusteluista ja niiden inspiroimasta, vaatimasta tai sysäämästä ajatusprosessista.

Sitä innoittaa milloin Ikean Kallax-hylly, Gustav Mahlerin sinfonia, homehtunut ruokapurkki, nuoruuden painajaiset tai kaupungilla kuljeskelevat roskat.

Kaunokirjallisiin mittoihin yltävät vinjetit näyttävät, että taiteesta kirjoittaminen on aina enemmän kuin sanojen sisältö; se on tekstiin kulkeutuvaa energiaa, sanojen välejä, lauserakenteiden rytmiä, välimerkkien omalakista soveltamista, käsitteiden paikallista käyttöhistoriaa, etymologiaa tai sanoihin salassa hiipineitä merkityksiä, jotka aukeavat huomaavaiselle lukijalle, tai jäävät avautumatta.

Tämän julkaisun tekstit kertovat, kuinka monella tavalla taide tapahtuu ja puhuttelee, ja miten se avaa näkymiä alueille, joita emme tienneet olevan olemassakaan.

Onnea kaikille julkaisussa mukanaolijoille,

Hanna Johansson

Nykytaiteen tutkimuksen professori

Taiteelliseen prosessiin perehtyminen -kurssin vastuuopettaja

Jacob Sundell

THERE'S A LOT OF SAND IN MY SHOES

Malcolm af Donner

Picture a painter as someone who digs. Not into ground, but into time, which can at times behave a great deal like soil. We are taught to imagine history as a line, one thing making way for the next. Stand at the edge of any excavation site, and that line dissolves. There is a fragment of a statue, just above it, a coin from a different century, just beside that, something so comically unimportant that no one thought to record it. They have been keeping each other company underground for a very long time, completely uninterested in the order in which we would have preferred them to arrive.

Malcolm af Donner digs watercolour, which layers much in the same way the ground does, each wash thin enough to let the one beneath it show through. Earliest marks go on living under everything that follows. It shares the dig's ruthlessness, too. Once a layer is broken, on paper as in the ground, there is no taking it back. You disturbed the tomb, you live with the curse. Malcolm arrives at this thought almost in passing, but it's central in how the artwork is made: the painting keeps the memory of its own making.

There is some playfulness in Malcolm's digging too. He lets the bounty and the throwaway turn up side by side without apology, refusing to sort his finds by importance. The modest and the monumental share a layer, and he leaves them there. The same is true of memory, which keeps no straight line either: it gives you one thing, then something else entirely, with no regard for the order in between.

Taru Kavonius

KASVOJEN VÄLISÄ

Jonathan Ben-Ami

Passikuvassani minulla ei ole ilmettä, mutta näytän vihaiselta ja surulliselta neutraalin sijaan. Sinulla on samanlainen ilme usein ja sen taakse piiloutuu epälineaarinen todellisuus jostain suoliston ja antiikin Rooman väliltä. Kun puhun, kuulen sanat itse ensimmäistä kertaa. Paidan hihat tuntuvat oudoilta ihoani vasten. En taaskaan kuullut mitä vastasit. Kun pyydän sinua toistamaan, en saa selvää ilmeestäsi.

Jonathan Ben-Amin teoksissa liikutaan keskustelun, eleiden ja ilmeiden välillä sijaitsevilla sanojen tavoittamattomissa todellisuuksissa. Keskustellessamme kahdestaan käymme samanaikaisesti kahta eri keskustelua, joiden välillä siirtyy jotakin, mikä ei koskaan täysin muutu kieleksi. Prosessoimme sitä parhaamme mukaan, mutta ajatuksemme eivät välttämättä koskaan kohtaa täysin. Ben-Amin teosten muljuvat hahmot tavoittavat kasvoilla sekunnin murto-osan kestäviä mikroilmeitä. Myös kuvapinnalla hahmot ovat vain osittain esillä, Ben-Ami maalaa osan kasvoista piiloon ja maalikerrosten väliin avautuu sama epävarmuuden tila, joka kuuluu myös ihmisten välisiin kohtaamisiin.

Vastaantuleva ihminen on matkalla jossakin ei-mistään ja ei-mihinkään välillä. Hänellä on mukanaan kokonainen elämä, josta en tiedä mitään. Ihmisillä on taipumus piilottaa itsestään jotakin herkkää naamioiden ja roolien taakse. Niiden turvissa on helpompi kohdata toiset yhtä monimutkaiset vastaantulijat. Ben-Amin hahmot ovat kuin vilauksia ihmisistä arkipäiväisissä kohtaamisissa. Maalaukset pysähtyvät siihen hetkeen, kun naamio ehtii liikahta mutta ei vielä pudota.

Jacob Sundell

KUULETKO

Catrin Edlund

On olemassa tapa katsoa arkea niin kauan, että se alkaa liikkua. Aamulla se on harmaata ja paikallaan. Jos sitä tarkkailee pitkään ja maltilla, se sykähtää ja saa väriä. Väri leviää, esine turpoaa, ja huoneeseen kasvaa toinen huone, jolla on omat lakinsa. Siihen huoneeseen pääsee vain kaukaa, sillä läheltä asiat ovat liian lähellä – vasta etäältä niihin uskaltaa tarttua.

Pinnan alla Catrin Edlundin kuvanveistoa kannattelee syvä inhimillinen kaipaus. Hänen rakennelmissaan hallittu ulkokuori kätkee taakseen ruumiin ja sen tarpeet. Huomio kiinnittyy hellästi mutta tarkasti siihen, mitä järjestyksen ja hyvän maun nimissä jätetään näkemättä. Tätä hän katsoo enemmän uteliaana kuin vakavana, silmissä väreilee hillitty pilke.

Kuori asettuu myös ihmisten väliin. Edlundia kiinnostaa ihmisten välinen kosketus. Se hetki, jolloin tulee kohdatuksi niin, että tietää olevansa olemassa. Silti hän rakentaa kohtaamiselle aina kalvon, jonka läpi äänet kuuluvat vaimeina.

Sama herkkyys koskee esineitä: sitä, miten tavarat ja rakennettu ympäristö joko kannattelevat meitä, tai alkavat hiljaa elää omaa elämäänsä. Alla liikkuu silti aina jotain outoa ja vakavaa. Ehkä esineet odottavat vain sitä, että joku katsoo niitä kyllin tarkkaan kuullakseen, mitä niillä on kerrottavanaan.

Estelle Strandberg

AINA KAIKKIALLA TIHKUU

Sakari Haataja

Palavat raajat ja silmät täynnä vettä. Iho, joka on erityisen altis aistimaan kaikkialle leviävän voiman, samean ja hohtavan.

Raunioissa se yltyy. Kosmisen pyörteen huimaus. Sakari Haataja kiertää usein hylättyjä taloja, joskus tyhjentyneitä kaupunkejakin. Häntä kutsuvat kiertämään jääneet menneisyydet. Ne saavuttavat hänet pulppuavina virtauksina.

Kosteusvaurioisista seinistä tihkuu sisään ja umpeenkasvanut muisto repeää auki. Kauan sitten palaa pakahduttavalla voimakkuudella. *Ay, vale, vale, millies ... Si dixero, non satis est.*¹

Taiteellinen työ on Haatajalle jatkuvaa liikettä. Hajaantumista ja harhailua. Huuto tai hiljaisuus, *horror vacui* tai minimalismi – impulssi siirtyy teoksesta ja ilmaisumuodosta toiseen.

Nyt Haataja on rakentanut tilaan välähdyksiä jostakin. Hypnoottista, huokoista valoa. Hämärää, jota sävyttää hiilloksen hehku. Joka hetki hengitys. Haatajan teoksiin ajautuu myös yksittäisiä sanoja ja tekstifragmentteja. Kirkkaina ne kulkevat ruumiin reunoilla maailman sieluun.

Haatajan teos on lähtenyt halusta astua jonnekin ihan toiseen, mutta se on samalla ajatuksia siitä, miten tänne voisi jäädä. Seinineen se kieltäytyy sulkemasta maailman rajoja.

¹ Hadewijch. The Complete Works. 1980. Suom. *Oi, hyvästi, hyvästi, tuhat kertaa ... Jos sanon, ei se ole kyllicki.*

Telma Pietiäinen

GEOMETRISIA TUNTEITA

Eeri Halminen

He ilmestyvät asunnoistaan vasta illansuussa enkä aavistakaan, mitä he tekevät sitä ennen koko pitkän päivän – ehkä nukkuvat vain.¹

Muurahaisten piiritys.

Karkelot?

Heräät hikisenä, ötökät ovat palanneet ja parveilevat tällä kertaa polvilumpiollasi peittäen sen kokonaan. Kasa liikehtii yhdessä tahdissa tuhansiin eri suuntiin ja syö malttamattomana tietänsä syvemmälle etsien kuumeisesti jotain *ihan mitä tahansa* makeaa. Annat työn jatkua, huojut ja odotat, kunnes saapuu taas suloinen velttous ja kuuluu tömäys. Sitten putoat.

Sellaisen paikan etsiminen, jota ei ole olemassakaan. Tahmainean suu, valaisimena elimien ja ruumiinjäsenten hehku ja taustalla neliosainen sinfonia. Voiko tietää missä on, jos ei koskaan oppinut lukemaan karttaa?

Kaksitoistavuotiaana varastit isosta kaupasta yksisarvishiuspannan ja aloit näkemään vaarallisia unia.

¹ Krohn, Tainaron, 21.

Lotta Roiha

MAKEA, MAKEA KYTY

Piia Hiltunen

Piia Hiltunen näki nuoruudessaan autounia ilman ajokorttia. Niissä hän oli aina hyvä ajamaan (vitun kovaa). Ajelut loppuivat muutosta Helsinkiin, ehkä elämä täällä oli tarpeeksi jännittävää. Joskus ilma maistuu lämpimältä ja vaaralliselta, katkeransuloiselta, yöajelulta pikkupaikkakunnalla. Muut unet tapahtuvat yhä Mikkelissä.

Hiltusen tiiviissä studiotilassa on kasoittain katkelmia, palasia, ja luonnoksia. Hän piirtää, maalaa, valuttaa metallia, hitsaa – käyttää silikonia, keramiikkaa, ääntä, innostavia asioita. Prosessissa osat kytkeytyvät yhteen, juottavat lävitseen etanolin sijaan klorofylliä. Auto puskee itsestään uusia tyviä, ja hengittää takaisin. Se on pakoauto, ja mahdollisuus. Tai turva. Lämpimälle ja pölyiselle takapenkille nukahtaminen kesäpäivänä, aivan pienenä. Kun Hiltunen ei tee taidetta, hän leikkii lapsensa kanssa pikkuautoilla. Niissä matkustavat erilaiset leluötökät ja -sammakot, kullekin tarkasti osoitetuissa kulkuvälineissään. Lapsen autopiirroksista on tullut sinikopio kandinäyttelyn teokselle.

Auto on yhtä paljon hänen lapsensa mielikuvituksen tuotos kuin Hiltusen ikkuna omaan nuoruuteensa. Muistan äitini lempi-elokuvan *Thelma and Louise* (1991) ja sen loppuhuipennuksen: turkoosin 1966 Ford Thunderbirdin lentävän rotkon yli, peilien kimmeltävän auringossa, katseen naisten välillä ja makean, makean vapauden. Siitä Hiltusen työskentelyssä vaikuttaa olevan kyse. Se voi haarautua lukemattomissa kohdissa, kuin polttava moottoritie. Takaluukussa ammottaa kimara lähtökohtia: taidehistoria, naiseus, omakuva, luonto, tyttöys, nuoruuden utopiat, sadut ja mytologia. Työskentely tapahtuu mielessä, kotona, työhuoneella, missä tahansa

ja kaikkialla. Nyt Hiltusella on taskussaan voikukkia, joiden lehtien muotoa hän aikoo jäljitellä. Prosessi on yhdistelmä tarkkaavaisuutta yksityiskohtiin, kerrostumista, materiaalista vapautta ja kunnianhimoa. Hän uskoo täysillä, isosti kaikkeen tulevaan – sen hän toivoo välittävänsä lapselleen. Klik, päälle! Kuten radio Toyota Corollassa *back in the day*.

Erika Ryppieva

MERKITSEMISESTÄ

Viljami Hyvärinen

Halu merkitä asioita ylös, avata niitä auki vihkojen lukemattomille sivuille, on oleellinen osa Viljami Hyvärisen elämää. Hänen päiväkirjansa järjestyvät eri aihepiirien mukaan. Kun vihkot täyttyvät, ne ommellaan yhteen jo loppuun vietyjen rinnalle. Yhdessä ne muodostavat aikakapselin, katseen menneeseen: aikoinaan paisutettuihin tuntemuksiin, epäonnistumisten ja onnistumisten hetkiin. Kaikkeen siihen, minkä kautta on ajan saatossa muodostunut Hyvärinen itse.

Identiteetin määrittelevä itselle ja muille on keskeisin osa transitioprosessia. Niin on usein myös transpoli¹, jonka kanssa tekemisissä oleminen on vähintäänkin täynnä epäselvyyttä, epävarmuutta sekä mutkikkaita kokemuksia. Suurin osa kokemuksen kirjosta jää pimentoon, eikä prosessin todellinen kesto ole helposti kuviteltavissa. Tieto siirtyy tutulta tutulle ja todellinen kuva muodostuu vasta, kun pysyy läheisen vierellä vuosien verran. Muulloin tilanteen ymmärtäminen vaatisi lukuisten merkintöjen seurantaa – siis päiväkirjaa.

Esitetty päiväkirja jatkuu yhä, oman identiteetin ja seksuaalisuuden tutkimisen lailla, vaikka sen aloittamisesta onkin ehtinyt vierähtää miltei kymmenen vuotta. Tiivis työskentely päiväkirjan kanssa tuntui Hyväriselle ilmeiseltä valinnalta kandinäyttelyn teosta miettiessä. Teoksessa yhdistyvät omaelämäkerrallisuus, omakuva sekä tekniikkana Hyväriselle tutuksi tullut tekstiili. Omakuva on tullut osaksi työskentelyä väistämättäkin, sillä omaa kehoa on pystynyt käyttämään mallina hahmojen luonnosteluun. Keho on ollut aina läsnä – samoin kuin kynä ja paperi, joilla hän on voinut merkitä

¹ Arkipäiväistynyt nimitys Helsingin aikuisten sukupuoli-identiteetin tutkimusvastaanoton yksikölle Helsingin yliopistollisella sairaalalla (HUS).

asioita muistiin.

TAPAHTUU...

Gabriel Thiam

Mirja Inkinen

...maalausten siirtelyä ja nostelua, niiden asettelemista seinälle... “Toi on se mitä mä tällä hetkellä työstätän.”

Mirja Inkinen kertoo työskentelevänsä esimerkiksi öljyväreillä, kipsillä ja mehiläisvahalla. Värialueiden rakentaminen kerroksellisesti on ollut hänestä kiinnostavaa. Väreilyä... Katsolemme erään pienen maalauksen vastavärejä, silmiin särkee jännästi. Se hehkuu. Maalauksen kanssa työskennellessä myös taktiilisuus on läsnä sekä teoksen tekemisessä että sen kokemisessa ja tarkastelussa. Inkinen saattaa hinkata maalausten pintoja, levittää ja poistaa maalia. Tämä saa aikaan utuisen vaikutelman. Ollessaan kurssilla Kallio-Kuninkalassa Inkiselle oli mieleisempää piirtää ihmisiä kuin omenapuita. Omena-, tai mikä tahansa puu on haastava. “- -, et miten ne oksat menee...” Yht’äkkiä itselle vieraan kohteen toisintaminen voi olla omituista, jopa vieraannuttavaa.

Inkisen maalaaminen on murroksessa. Siihen on tullut henkilökohtainen taso, ja ihmishahmot ovat löytäneet tiensä teoksiin. “Niissä alkaa olemaan tilanteita, latautuneitakin.” Inkinen oli nähnyt Nan Goldinin teoksen, jossa kaksi ihmistä syleilevät. Sommitelma oli hänen mielestään kaunis. Inkinen teki luonnoksen. Hän rajasi tilanteen kahteen valo-alueeseen, pyrkien herkkyyteen ja vaivihkaisuuteen... Tirkistelyn assosiaatio –raotettu ovi– johdatteli tekemistä.

Häivähdyksen tallentaminen on yksi ja sama haaste maalarille ja kirjoittajalle, mutta se saavutetaan eri menetelmin. Kirjoittaja voi johdatella häivähdyksen kokemukseen; maalauksessa asiat (hahmot, värialueet...) nähdään ensin kokonaisvaikutelmana ja sitten yksi kerrallaan.

Psykologisten narratiivien tulo Inkisen työskentelyyn on avittanut häntä opiskelemaan ja tuonut maalaamiseen uusia rajoitteita. Havainnoidut vaikutelmat ja koetut hetket ovat kantautuneet myös uusien teosten tekemiseen ja niiden asetelmiin. “Tässä on vähän niinkun kolme tyyppiä, jotka on kerääntynyt pöydän ääreen. Ei ole sattumaa, et olin viettänyt viikon ystävien kanssa keskellä kauneinta kevättä! Halusin merkata ne ihmiset sinne (kuvaan), mutta aika löysällä ranteella.” Ko. teoksessa vapautuneisuus ja ilottelu voittavat. Ihmiset ovat viettämässä aikaa rennoissa merkeissä. Toisaalta myös hienoa maalauksellista yksityiskohtaa voi jäädä katsomaan. “Haluan rakentaa väripinnat vilisevien jälkien kautta.”

Lotta Roiha

SPELA LITE DOTA

Miska Kukkohovi

Ryhtini lyyhistyy, olen *locked in*. Hmm. Kuvittelen haistavani (vuorotellen hiekkaa, metroaseman, niityn, lunta, jäätä), maistavani (Original ED-energy drink), ja tuntevani (sormieni sovittuvan neljälle näppäimelle, vesialtaiden todellisesti viilentävän). Kohtaan henkilökohtaisia esineitä, buranapakkauksia, kikhernepakkauksia, muita pakkauksia... Hajuvesimainoksen (Dior Hypnotic Poison), ja taidetta. *Venus de milo* on patsas – joka puhuu! Ja ärsyyntyy puhuteltaessa.

Miska Kukkohovin teos on videopeli, maailmanrakennusprojekti, henkilökohtainen sellainen. Kukkohovi yhdistelee myös maalauksissaan koostumuksia, pintoja ja portaaleja, joihin katse uppoaa. Sommittelee unimaailmoja. Pelissä ei ole käsitystä *healthista* = kuolemasta tai häviöstä. Kukkohovin työskentely vaikuttaa tapahtuvan näissä rajamaailmoissa: ei täysin kanvaksella, eikä täysin...

Kukkohovi keräilee suotuisalla ilmalla kuvia ympäristöstä rakennusmateriaaliksi, ja tekee niistä tekstuureja ja kokoelmia. Ne tuntuvat aidommilta pelissä, kuuluvat nyt enemmän sinne. Niistä tulee tarttumapintoja kokemuksille, ja etäisen tutuille muistoille. Kaupunkitila on pelkistetty pelissä essensiinsä. Tunnen samoin, kuin istuessa vieraalla lentokentällä lapsena. Kuin pysähtyisi katsomaan jotain epätodellisen tuntuista: kissamaista kissaa, pensasmaista pensasta. Ja minä olen verta ja lihaa, sotkuinen ja aito.

Niin kuin piirroksessa kuuluu olla aurinko vasemmassa yläkulmassa, on Kukkohovin tiloissa vastaavia *placeholdereita*. Taideteoksia kiusallisissa kulmissa. Urbanin kaupunkisuunnittelun kulmakiviä, kuten kämäsiä roskiksia ja juoma-automaatteja. Huomiotta jääneitä tiloja ja esineitä, jotka tuntuvat olevan olemassa vain täyttääkseen neliömetrejä. Niistä on tarkoitus kulkea nopeasti läpi, vaikka joku utelias voikin niihin harhautua... tässä maailmassa, tai unessa.

Tunnen liukuvani yhä syvemmälle. Olen metsästäjä-keräilijä, joka ei tiedä mitä metsästäisi tai keräilisi. Nousen ylös ja maalaukset ovat seuranneet minua pelistä näyttelyyn. Tuntuu, että niitä koskettaessa pinta saattaisi värähdellä ja seuraisin perässä uppoavia, kosteita sormenpäitäni.

```

xxxx
xxxx
7777
x x x x
c c c c
r r r r
o o o o
m m m m
o o o o
w w w w
E D E D
Q Q Q Q
U U U U
2 o o 3
G G G G
9 9 9 9
H H H H
L L L L
X X X X

```

Gabriel Thiam

JÄÄKAAPIN OVI

Saima Lehto

“Ois kauheeta jos tää epäonnistuis, et jos tästä ei huomaiskaan et tää on jääkaappi. Et jengi kelais, et tää ois ulkohuussi. Mut en mä tiää, kyl se kahva jeesaa eikä ulkohuusseis oo magneettei. Jos täst ei hoksaa nii mähän voin tehdä tähä pakastinlokeron!”

“Kyl mä uskon et sen tajuu. Jos mä katon tätä näin (pienoismallia) niin kyl mä.... sanoisin et tää on jääkaappi. Kyl sen j otenki sillee tajuu.”

“Mul on *kuittei* ja kaikkee... arkipäiväst. Kyl sen tajuu... siis että se on jääkaappi. Loppujen lopuks mä haluun olla rehellinen. Sit mä mietin et tää on nyt reaalisti sen mun jääkaapin oven kokonen. Mut siis silti mä kelasin et tää on aika pieni!! Mul on näit jämäpaloi. Ootas, mä haen teippii. Ku tää kahva tulee ja sit kulmat pyöristetään niin kyl täst saadaan jääkaappi.”

“Ei se oo nii nuukaa...”

“Pitää olla vähän taulut vinossa välillä.”

Telkkarin uutisista Suomen isoin Runebergintorttu on kopioitu työhuoneen nurkassa olevaan kuvaan. Koivuvanerista...

Isot böösat, ei, tanssiva tissinainen Mallorcalla, tai Mallorcalt*a*?

Mallorcan tissinaisen hölskyvät boobsit, vanéril!

Saima Lehto esittelee hienoa magneetti-/korttikokoelmaa. “Tää on mun niinku galleria.”

Itselläni on yksi ainoa jääkaappimagnetti, pieni appelsiini. Olen laittanut sen pakastimeen. Saiman jääkaappimagneettikokoelma on ns. *formidable*. Vedokset on laitettu esille oveen toisintona korteista ja magneeteista. Puupiiirros on mahdollistanut värikokeilut ja -yhdistelmät. Kokemukset kulkevat Lehdon käden läpi. Hän on välikätenä omille muistoilleen, joita katsoja voi tuijotella, kuten hän on läpi elämänsä tuijotellut jääkaappia keittiössä esim. aamukahvin äärellä. Kuvat siis perustuvat muistoihin ja avaavat pääsyn taiteilijan persoonaan.

Aapo Laakso

ANALOGISESSA TELEVISIOSSA SEIKKAILEE DIGITAALINEN MATO

Alexi Myllyoja

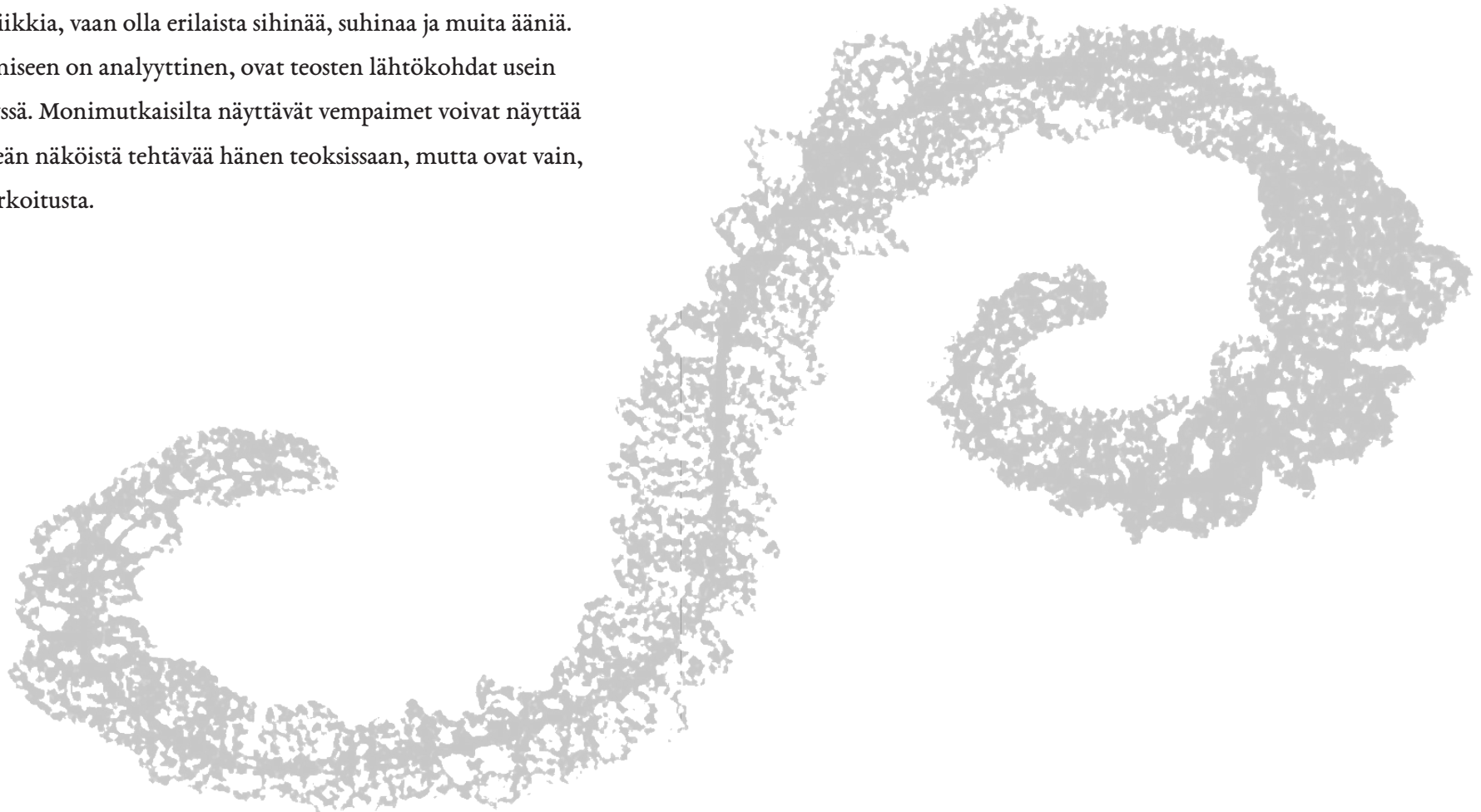
Järjestelmien tutkiminen paljastaa Aleksi Myllyojalle, mitä hän haluaa taiteellaan tehdä. Arjen havainnoista kumpuava työskentely ottaa muotonsa mekaanisina veistoksina. Aiemmin matematiikkaa opiskellut Myllyoja viehättyy yksinkertaisista geometrisista perusmuodoista, kuten palloista, kuutioista, ympyröistä ja neliöistä. Digitaalista taidetta Myllyoja on harrastanut useiden vuosien ajan esimerkiksi kooditaiteen kautta, mutta tunsi tarpeen päästää muodot ulos näytöltä ja antaa niille fyysinen olomuoto.

Hänen työskentelyssään suhde teoksen materiaalin ei ole sen tahtoa ja muotoa kuunteleva. Kunniottamisen sijaan taiteilija välillä taivuttaa materiaalin ottamaan haluamansa muodon. Suhde on matemaattinen ja ajaa Myllyojan välillä umpikujaan. Se tarjoaa myös mahdollisuuden katsoa teosta ja veistosten raaka-aineita uudesta suunnasta. Tällä hetkellä häntä kiinnostavat rakenteissa kulkevat muovit, jotka suojaavat ja peittävät johtoja ja muita infrastruktuurin osia. Sama valkoinen muovi läpäisee koko yhteiskunnan. Huomaamattomille aineille naureskelu ja niiden parodisointi ovat hänen tavoitteitaan osoittamalla, miten tärkeästä materiaaleista on kyse.

Myllyojaa kiehtovat ihmisten rakentamat järjestelmät ja niiden toimijuus. Yhteiskuntaa ylläpitävät näkymättömät elimistöt jotka elävät kaupunkien sisällä, tarkoituksella piilotettuna. Jane Bennett kysyy esseessään *The Agency of Assemblages* (2005) voiko sähköverkolla olla toimijuutta. Onko se siis oma eliönsä? Myllyoja ei suoraan allekirjoita Bennetin ehdotusta, mutta kysymys auttaa ohjaamaan hänen huomionsa arkielämää ylläpitäviin

ilmiöihin ja toimijoihin. Vasta niiden poissaolo tekee ne näkyväksi.

Analogisessa televisiossa seikkailee digitaalinen mato, joka kulkee näytön reunoja pitkin, mutta saa elinvoimansa pienestä tietokoneesta. LCD-paneelissa kuvajaiset sekoittuvat kun sitä ohjaavat anturit reagoivat valoon. Myllyojan rakentamat koneveistokset tuottavat muodon lisäksi ääntä ja kuvaa sekä ottavat tilan haltuunsa. Äänen ei ole tarkoitus muistuttaa harmonista musiikkia, vaan olla erilaista sihinää, suhinaa ja muita ääniä. Vaikka ote tekemiseen on analyttinen, ovat teosten lähtökohdat usein asioilla leikittelyssä. Monimutkaisilta näyttävät vempaimet voivat näyttää suorittavan tärkeän näköistä tehtävää hänen teoksissaan, mutta ovat vain, ilman mitään tarkoitusta.

*FRANILLA JA
MINULLA ON
SAMANLAISET
HIUKSET.
MINÄ OLEN
PUKEUTUNUT
MUSTAAN, HÄN
VALKOISEEN.*

Fran Mäki-Jyllilä on piirtänyt punaisen rastin karttaan tapaamispaikkamme kohdalle. Tapaamme Meritullinkadulla, suuren shakkiruudukon luona. Linnut ovat tulleet pelaamaan. Pilvet valuvat taivaalla ohuina kerroksina. Ilmassa tuoksuu alkavan sateen sammal.

Helsinki on nukkavieru, tuulinen kaupunki. Sitä tulee ikävä, kun on poissa. Kävelemme Franin kanssa paikkoihin, joihin palaamme usein. Sellaisiin, joiden ohi kuljemme yhtenä, puoliksi tahallaan. Näissä paikoissa tuulet ja kadut kulkevat suoraan lävitse, katupölyä eksyy keuhkoihin. Täällä on monta Helsinkiä sisäkkäin, monta erilaista aikaa ja ohi kulkenutta ajatusta. Päivä päivältä kuluneemmat kadut ja sileämmät kengänpohjat. Pohjoisrannassa tuuli kaivaa silmästä kyynelen ja Katajanokan siluetti sumenee reunoiltaan. Täällä on niin monta ikkunaa ja pieniä parvekkeita. Fran huomaa palomuurin koristeet. Ihmiset ulkoiluttavat koiria puistossa, jonka kyltit kieltävät sen. Kadunkulman kaaressa poppelin siemenet tekevät vaahtopään, vierivän pilvenhattaran. Se ei jää odottamaan meitä, vaan jatkaa matkaansa raitiovaunun kiskoja pitkin.

Suosikkipenkkini Tähtitorninmäellä on taas vaihtanut paikkaa – ottanut puujalat alleen kesäyön ainoana hämäränä hetkenä. Ohitamme kirjansitomon ja hontelon variksenpoikasen, joka miettii muurilla pitkän hetken ennen epävarmaa lentoaan. Se on teräväkatseinen, mutta vielä haalean harmaa, kaupungin pölyistä vastasyntynyt. Johanneksenkirkon tornit muuttuvat tummemmiksi sateella. Vihreät räystäät yskivät. Se on surumielinen rakennus, liian ylpeä myöntääkseen olevansa yksinäinen. Jos Viiskulman (*Femstjärna*) keskelle menisi seisomaan kenenkään näkemättä

valoisana yönä, jäisi monen tuulen ristivetoon. Tukka nousisi korvien päältä ja kieppuisi hurjasti.

Puhumme Franin kanssa tulipaloista, uimapaikoista ja talojen nimistä. Laivurinkadulla on Suoja. Joskus haluaisin kävellä vaaleankeltaisessa valossa jäitä pitkin avoimen ulapan reunalle. Keskellä merta olisi samanlaista hyväntahtoista yksinäisyyttä, kuin aikaisissa aamuissa. Varpuset lentävät matalalla tihkusateen pistekirjoituksessa. Mukulakivillä on suuri tumma sulka, sydämenmuotoinen hevoskastanja, jalanjälki. Fran kertoo minulle, että linnut saapuvat Helsinkiin Korkeavuorenkadun valorinkuloista. Jos kesykyyhky päättää lentää monen rinkulan läpi, muuttuu Helsinki taas erilaiseksi. Niin suuri valta linnuilla on.

Veera Kuusisto

Raisa Mäkinen

KORKEASTA
HUONEESTA
KAIKONNEET
ASIAT PAINAVAT
ILMASSA

*Nurkkaa vasten nojaa keloutunut oksa. Etusormeen pujotettu avain
loksahtaa kääntyessään lukossa, joka jätetään tavasta auki.*

Työhuoneellaan Raisa kertoo kirjoittavansa jatkuvasti, se on merkityksellistä myös taiteen tekemisen kannalta. Hän kirjaa erilaisia huomioita, havaintoja ja ajatuksia, ne saavat edetä ja limittäytyä ajallaan. Katselen hitaasti ympärilleni. Paikka tuntuu salaiselta, harkitulta. Keskustelemme monista varkauksista, joita ihminen sattuu tekemään, materiaalisista ja semanttisista. Kerron, ettei asioiden talteen ottaminen ole mielestäni pahasta.

Taideteos kohtaa muistot todennäköisyyksinä. Teos on todiste itse muistamisesta, joka syntyy aiempien muistamisten kerroksista. Prosessi on rekursiivinen. Täsmällistä kronologiaa on hankalaa paikantaa. Tallentaminen, merkille laittaminen ja toistaminen korvaavat tapahtuman ensisijaisena aineistona. Kulkeumat latautuvat teokseen tunnelmina, tilanteina ja tapahtumien spekulatioina. Yksityinen ja jaettu historia hämärtyvät.

*Suruton kävelee läpi karmien,
salpaa,
poimii juurelta kirkkaan kerran kadonneen.
Koleus kiskoo alas rappuset yli revenneen keskiaskelman.
Paperiarkki on läpinäkyvä, kasteen värjäämä, hauras.*

Raisa Mäkinen työskentelee taidegrafikan ja veiston parissa. Hän inspiroituu kaunokirjallisuudesta, muistoista, sekä löydetyistä ja lainatuista asioista.

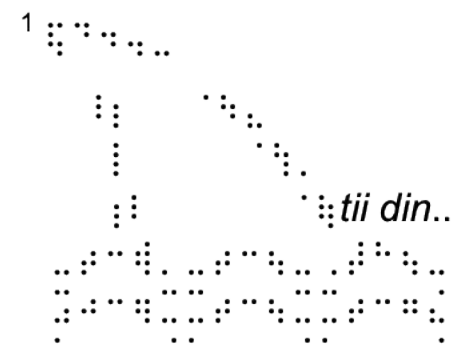
Gabriel Thiam

T O R N I

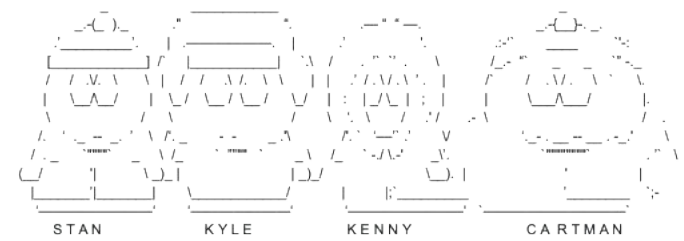
Joonas Mäntylä

Joonas Mäntylä (JM): “On ollu hauskaa alottaa silleen et tekee eri tavalla, kun miten näkee mielessä aluksi.” Mäntylän maalauksia on osittain työstetty kerroksittain. JM: “Se on jännä mitä sieltä tulee esiin... siis kun lähtee pyyhkimään niitä kerroksii.” Gabriel Thiam (GT): ”Toi näyttää vähä pianolta.... siis syntetisaattorilta tai on.... diskomainen.” JM: “On joo, retrot värit.” Maalaustaiteen seminaareissa huomiot ovat usein kohdistuneet figuratiivisiin seikkoihin, esim.: linnun nokka voisi olla terävämpi. GT: “Onks maalaus sit vaan niinku sellasta?” JM: “Ite just kierrän tän keskustelun seminaareissa. Jossain vaiheessa tein havainnosta aika paljon, piirsin liiduilla, mutta tehnyt senkin filispohjalta häivyttäen sen, mitä kuvassa oikeasti on (kohteen). Siis mulle on ollut kiinnostavampaa katsoa asiaa toisesta vinkkelistä. Olla ei-niin-arkisen äärellä.” GT: “Nääks sä nää liikkeessä?” JM: “No joo, tavallaan, niitä tulee lisää ja niitä häipyy. Silmä jää liikkeelle.” GT: “Tää on vähän ku Sharknado¹! Ja tää niinku South Park²! Mut onks nää niinku valmiita?” JM: “ÖÖ joo kyll.”

Mäntylän mukaan teos on ‘ajatusten torni’. Aluksi mieleeni tulee Huojuva torni -peli, jossa palikat kaatuvat, jos ei ole varovainen. Mäntylän tornissa homma on päinvastoin: tornin osat (taulut) heitetään rennosti Kuva/Tilaan. Samalla luovutaan siitä ajatuksesta, että maalauksia tulee katsoa yksittäin.

2

Jacob Sundell

JOSTAIN LÖYDETTY LAPPU

Julia Niiva

Julia Niivaa kiinnostaa se, mitä ei voi poimia käteen: valo, tuuli, jokin tunne. Pohjalla on ajatus alituisesta muutoksesta, joka on yhtä aikaa väistämätön ja lohdullinen. Mikään ei jää paikalleen, mutta sykli myös palaa: se mikä katoaa, kasvaa toisaalla takaisin.

Maalausten lähtökohta on esittävä kuva. Sen päälle Niiva rakentaa ohuesti laseeraten liikettä, joka pullistaa ja supistaa maalauksen sisäistä tilaa; kuvio pysyy liikkeessä, ja silmä etsii kerroksista kohtaa, johon pysähtyä. Maalauksia edeltää pitkä tunnustelu: kokeilut ja vesiväriluonnokset, ideat, jotka nousevat luonnosta, väreistä ja eri materiaaleista. Valinnat syntyvät tietoisesti, kokeilemisen kautta. Välillä kuvio peittää, välillä se päästää jotakin läpi: hetken todellisuus kimmeltää kerrosten välissä, ennen kuin katoaa taas.

Estelle Strandberg

VIRIDITAS

Linda Palesto

Haluan istuttaa itseni uudelleen. Kaivaa multaan muoviperuukin synteettisen hiussuortuvan. Laittaa itämään lateksisen ruumiinosan. Kylvää keinotekoista, vaurioitunutta ja katsoa, mitä tulee. Rakentaa kuolleen ympärille kasvun mahdollisuudet. Kuvitella toisenlaisen maailmanlopun.

Linda Paleston taiteellinen työ on ainesosien yhdistämistä. Kokoamista, esiin kutsumista ja toiseksi muuttamista. Ei luomista *ex nihilo*, vaan taiteellisia yrityksiä synnyttää jotakin hyvää elämänkierron keskeltä.

Koeputkia, hiekkaa, negatiivi, vettä, kahvia ja purkkaa. Paleston työpöydällä on kuolinpesästä löytyneitä, unohdettuja, hieman ajan vaurioittamia esineitä. Jäljelle jääneen sirpaleita. Suola- ja pippurisirottimien sisällöt korvattu toisenlaisella tomulla. Manteli korvakorurasiassa: ikuista rakkautta ja hedelmällisyyttä.

Osan materiaaleistaan Palesto myös valmistaa itse. Viimeisimpänä hän on tehnyt pellavapaperia. Elävään paperimössöön voi sekoittaa lähes mitä tahansa. Tuossa paperissa on palasia lapsuuden piirustuksista.

Tuntuu vieraalta ja hauraalta, kun jokin uusi enteilee tuloaan. Keskeneräiset olennot taipumassa toisikseen. Tummuneen hopea-astian reunoilta hohtaa koko universumi.

Paleston installaatioissa operoi huokoinen yksityinen logiikka. Hänelle sopii rivien välistä puhuminen. Jyvänkokoiset tutkimukset valaisevat kosmisia kysymyksiä. Samalla aika tekee työtään, hitaasti, väijäämättömästi.

Taru Kavonius

R A S I A A S I A

Kaisla Pohjalainen

Joskus unohdan syödä ja muovisen kannen alle kehkeytyy epätoivottua elämää. Trendikäs rihmasto valtaa äitini Tupperware-kutsulta kaksikymmentä vuotta sitten ostaman kannellisen muoviastian. Kyseisessä rasiassa olen kuljettanut keksejä päiväkodin retkellä kuusivuotiaana. Nyt viikko sitten yli jäänyt pastakastike toimii kasvualustana eliöstölle, jota en halua nähdä tai haistaa. Homeen hengittäminen on vastenmielistä. Kamppailen vasten ajatusta rasian pois heittämisestä, homeineen, kastikkeineen. Yksinkertaisesti se on minulle rakas. Muovinen kansi on imenyt itseensä muistoja.

Säilömme ruokia purkkeihin, roskia laukun pohjalle, neliapiloita kirjojen sivujen väliin, valokuvia puhelimen syövereihin. Osa asioista säilötään ja unohdetaan. Haluaisin piilottaa muistoja tiiviskantisiin purkkeihin, jotta ne pysyisivät muuttumattomina.

Kaisla Pohjalaisen intiimeissä akvarelleissa asuu tuo sama rakkaan rasian henki. Haluan säilyttää sen ja siksi suoritan epämiellyttävän toimenpiteen. Kaavin hometta, nenä paitani sisällä ja laitan rasian likoamaan tiskialtaaseen. Saippuakuplissa on koko valon spektri. Teokset kutsuvat katsomaan läheltä; hengittämään ohi vilahtavaa pistelevää nostalgiaa, joka majailee arjen poimuissa. Lumihiutaleita ystävän silmäripsissä ja takiaisia housujen lahkeissa. Purkitan kesäisen pellon tuoksua pyöräretkeltä iltapäivän auringossa. Toivottavasti kansi on tarpeeksi tiivis.

Lotta Roiha

LOPUSSA HÄNESTÄ TUULI MEREN VAAHTOA, ILMAN TYTÄR

Hertta Puhakka

Istumme Kuvataideakatemiaan kattoterassilla. Aurinko ja tuuli paiskautuvat naamaan, ja hädin tuskin kuulen Hertta Puhakkaa, kun aloitamme keskustelun. Puhakka on kuin merenkävijä, katse kiinteästi horisontissa. Hänen tapansa veistää kuulostaa laivan rakentamiselta. En ole purjehtinut, mutta kuvittelen miltä se tuntuu: halkoa vettä, varmuudella, ympärillä loputtomasti ilmaa. Suuri valkea purje täyttyy tuulella ja taivas tuntuu kaatuvan päälle. Jokainen valoa taittava säkenöinti aalloissa on silmänkääntötempu, mahdollisuus kadottaa syvyyden- ja kaukaisuuden taju.

Sama tunne voi tulla taiteen äärellä. *Oceanic feelingiksi* sitä on kutsunut moni psykoanalyttikko ja toveri¹. Tunne rajattomuudesta, yksilöllisyyden sulamisesta aaltoihin, kuin tipaksi valtamerta. Kun itse on vain hyvin hyvin pieni... kuin Upponalle. Sitä tunnetta taiteessa koitan jahdata, ja sitä varten nostaa purjeet kohti Suurta Ulappaa. Se on tunne, josta kerrottiin Pienessä Merenneidossa, Odyseiassa, ja lukemattomissa teoksissa niitä ennen ja jälkeen.

Jotkin tuntemukset, kuten tuuli hiuksissani keskustellessani Puhakan kanssa, ovat ainaisia. Puhakka ammentaa ikuisista aiheista: taivaasta, metsästä ja järvistä, mummin pienestä saaresta – leikkii perspektiivin ja maiseman ajatuksilla, ja niihin uppoutumisella. Hänen suhtautumisensa taiteilijuuteen on lähes renessanssimainen. Ainakin siinä mielessä, että kaikkinielevän intohimon lisäksi mukaan mahtuu myös teatraalista huumoria. Lapsena hän vietti usein aikaa teatterinäyttämön kulisseissa

¹ Romain Rolland, Sigmund Freud, Julia Kristeva, Jacques Lacan, Marion Milner, ja Fred Moten, muiden lisäksi, ovat sukeltaneet aiheeseen, kunnioituksella.

ja varjoissa. Niistä kokemuksista veistokset ovat saaneet lavastusmaisen leikkisyytensä.

Materiaalina Puhakka käyttää usein peltiä, joka löytyy samotessa läpi kaupungin. Värit hän valikoi tarkasti. Taivaan, metsän ja järven hän kuvailee sisältävän monia murrettuja värejä, mutta juuri oikealla hetkellä – ja Puhakan teoksissa – aurinko paistaa ja sävyt ovat kaikista kirkkaimmillaan. Teokset saavat kaipaamaan betonihelvetistä mäntyjen joukkoon, metsän pehmeän lattian läpi hiekalle ja Itämereen. Kun pääsen tuulensuojaan, jään miettimään, miten amerikkalainen professori, kirjailija ja runoilija Jackie Wang kirjoitti *oceanic feelingistä* tienä sosiaaliseen muutokseen ja järjestäytymiseen². Miten olo itsestä tippana valtameressä on myös jaettu, ja siten emme ikinä jää täysin yksin. Tulla yhdeksi mereksi on helpotus.

² “Oceanic Feeling & Communist Affect”, joulukuu 2016, Tumblr: Giulia Tofana the Apothecary.

Veera Kuusisto

SUURET PÄIVÄT MYSTERITTÖMISSÄ SYVYYKSISSÄ, KAKSISATAA VIISIKYMMENTÄ

Jimi Rautakoski

Tyylikäs ja yksinkertaisesti muotoiltu KALLAX-hylly on todellinen moniottelija. Voit sijoittaa hyllyn lattialle, seinälle tai käyttää sitä huoneessa tilanjakajana. Hyllyn on suunnitellut Börje Lindgren, joka puhuu Ikean sivuilla menneiden asioiden potentiaalin puolesta.

Jimi Rautakoski maalaa inspiroituen geometriasta ja kaupunkiympäristöstä. Esteettisesti hänen työskentelynsä liittyy suprematismiin ja konstruktivismiin jatkumoon. Kolmen maalauksen sarjassa geometrinen abstraktio liukuu puoliabstraktiin, mainoskuvien estetiikkaa hyödyntävän kautta seesteiseen interiööriin.

Rautakoski kertoo työhuoneella, kuinka yhden maalauksen metsäinen värimaailma ja jälki on saanut innoituksensa dokumenttielokuvasta, jossa arkeologit etsivät ihmisen jälkiä sademetsästä. Neliön löytyessä ihmisen läsnäolo on varmaa.

Henri Lefebvre kirjoittaa kirjassa *Critique of Everyday Life* (1991) ¹ arjesta sosiaalisen todellisuuden perustana. Arki rakentuu toistuvista käytännöistä, rutiineista ja rytmeistä, jotka jäsentävät kokemusta ja tekevät siitä havaittavaa. Lefebvren mukaan näennäisen merkityksettömät arkiset tilanteet paljastuvat *valtavan inhimillisen rikkauden* ² sopukoiksi. Arki muodostaa kokemuksen perustan, jonka varaan eriytyneet merkityksen ja kulttuurin muodot rakentuvat. Rautakoskelle on tärkeää säilyttää kyky käsitellä taiteessaan yhteiskunnallisia, arkisia ja tylsistyttäviä asioita.

¹ (Lefebvre, Henri (1991 [1947/1958])). *Critique of Everyday Life*, Volume I: Introduction. Käänn. John Moore. Lontoo: Verso.)

² Lefebvre 1991, s. 132. Kirjoittajan suomennos.

Kokemuksia, joita epäröi kutsua universaaleiksi, mutta tapaavat näyttäytyä henkilökohtaista laajempina.

KALLAX-hylly on yksi arjen tuottamisen ikoni, siinä sosiaalinen todellisuus jäsentyy materiaaliseksi, toistuvaksi ja standardoiduksi. Modulaarinen ruudukko organisoi arkea sarjallisuuden ja yhdisteltävyyden logiikan kautta. Sama logiikka skaalautuu kaupunkitilaan. Lefebvren *production of space*-ajattelussa *tilan* tekee se pitkä sosiaalinen prosessi, jossa tavat, tekniset järjestelmät ja estetiikka muodostavat eletyn ympäristön rakenteen. Tässä prosessissa kodit, huonekalut ja kaupunkitila kytkeytyvät samaan tuotannon jatkumoon.

Arki ja tylsyys tekevät kokemuksesta jaettavan. Tylsyyden tekee toisto, samankaltaisuus, kokemus ajan kulusta sen tavalliseen tapaan. Sarjallinen taiteellinen työskentely voidaan ymmärtää tämän rytmisen rakenteen analogiana: artikulaatio syntyy teosten välisessä ajallisessa suhteessa, toiston ja variaation jännitteessä.

Aapo Laakso

DIVINA COMEDIA

Jaqueline Ristimäki

Beverly Heal, yksityisklinikka

reikihoidot ja kristallit

synkronisiteetit

fin'amor

la vita nuova

Auton kaiverrettu Beatrice

Kauttuan kylässä sijaitseva Alvar Aallon terassitalo

Popcorn-elokuvat

seinään kirjoitettu carpe diem

Listaan asioita, joita kohtaan haastattelun aikana, kun Jaqueline Ristimäki kuljettaa minua mukanaan maailmassaan. En pysty erottamaan taiteen ja elämän rajaa vaan ne risteävät, lomittuvat, menevät sekaisin ja ovat osa toisiaan. Haastattelusta tulee osa tätä kertomusta samalla kun huonetoveri kuvaa meitä videolle. Ristimäki hyppii assosioiden aiheesta toiseen mutta sisällä näen tarinan, jota taiteilija itse kirjoittaa. Keskustelemme Ristimäen luona, jossa hän tarjoaa ilmaiseksi reiki- ja kristallihoidoja *Beverly Heal* -yksityisklinikaksi nimetyksi huoneessa. Tapa auttaa ja huolehtia muista on saatu vanhemmilta, kuten myös reikilevyt, joista yhden Ristimäki kaivaa esiin ja laittaa soimaan mankasta. Hän seuraa elämässään tarinaa, joka on täynnä synkronisiteetteja¹, eli merkittäviä yhteensattumia. Niistä muodostuvat materiaalit taiteelle.

Itsereflektion ja henkisyyden kautta Ristimäki osaa liikkua ironian ja

¹ Psykiatri C. G. Jungin luoma käsite, joka tarkoittaa merkitsevää yhteensattumaa. Se viittaa tilanteisiin, joissa kaksi tai useampi toisiinsa näennäisesti liittymätöntä asiaa tapahtuu rinnakkain. Tapahtumilla ei ole suoranaista yhteyttä, mutta niitä yhdistää symbolinen merkitys.

vilpittömyyden välillä, eikä niitä ole aina mahdollista erottaa toisistaan. Kaiken sisällä sykkii välittävä sydän, joka haluaa hyvää ympärilleen. Se on selvää niin klinikan toiminnan kautta että Ristimäen puhuessa elämänsä rakkaudestaan. Performanssin lisäksi Ristimäki tekee taidetta löydetyistä materiaaleista. Ne ovat niitä samoja synkronisiteetteja, jotka ilmestyvät välillä kesken kaiken ja puhuttelevat tavalla tai toisella. Tuhoutuneet autonrenkaat ja -ovent saavat uusia muotoja ja merkityksiä. Elämäkerran sijaan saan yhteisen hetkemme aikana välähdyksiä Ristimäen ajatuksista ja vaikutteista. Hän puhuu *fin'amor*-uskosta ja sen merkityksistä. Uskon runot ja laulut levisivät trubaduurien mukana. Ristimäen tarinoissa on ylevää rakkautta ja hänen elämässään voi havaita jotain trubaduurimaista. Hän liikkuu ja vie kertomuksiaan mukanaan. Muuttaa tilan haluamallaan tavalla. Seinälle kirjoitettu *carpe diem* on haastattelun aikana, hetkessä syntynyt merkki.

Ristimäen taide ja oleminen pakenevat merkityksiä, mutta eivät sisältöä. HRT-pistosten³ lomassa taide, politiikka, elämä ja rakkaus ovat pyörremyrsky, jonka sisällä Ristimäki tarttuu synkronisiteetteihin. Ne ottavat oman muotonsa tai odottavat oikeaa hetkeä, kunnes taiteilija kokee sen tarpeelliseksi. Ainoa pysyvä asia ovat aurinkolasit, jotka olivat päässä koko haastattelun ajan.

² Kataariuskon muoto, joka vaikutti nykyisen Etelä-Ranskan alueella 1100-luvulla ja korosti erityisesti naisten välistä rakkautta, mutta kirjoittajat ja sukupuoliroolit vaihtelivat. Eroa myöhemmin syntyneestä hovikirjallisuuden lajista.

³ Hormonikorvaushoito

MÄNNYNSUOMUORAKAS AMMONIUM → POTASKA → ALUNA

LEPÄNKUORI, POTASKA → ALUNA

VIRO HIEKKAKIVI, TERRA VERDE

HONKAJÄRVI HIEKKA, POLTETTU

KANERVANKUKKA

ISLANTI 2023 ?

Siiri Sainio

Maria Sorjonen

Maria Sorjosen isä omistaa kaistaleen metsää, jolla oli joskus hevoslaidun. Isän kertoman mukaan eräänä aamuna hevonen ei tullutkaan hakemaan ruokaansa. Se oli kuollut. Hevonen haudattiin kuolinpaikkaansa. Maa kaivettiin sen alta.

Levitämme työpöydältä löytyvän laatikon sisällön Marian työhuoneen maalitahraiselle betonilattialle. Pienissä tussilla nimikoiduissa pusseissa on värikkäitä jauheita, Marian itse tekemiä luonnonpigmenttejä. “Se on pölyistä hommaa”, Maria sanoo, “ja siivoaminen on työlästä.” Tuhkanharmaata, vaaleita keltaisia, ihmeellistä purppuraa, jotain vihreää. Työhuoneen ikkunalauta on täynnä risuja ja keppejä. Hyllyssä on suuri muovipussillinen tuulen irrottamaa jäkälää. Siitä saa ammoniakkin kanssa fermentoimalla violettiä, mutta väri ei kestä UV-valoa.

Maria on keräilijä. Metsät ovat hänelle tärkeitä paikkoja asioiden löytämiselle, mutta niin ovat myös kierrätyskeskukset ja kuolinpesät. Marian suurikokoisissa maalauksissa kaikki yhdistyy. Siksi ne ovat niin isoja – niin monet asiat ovat niin kiinnostavia. On hankalaa jättää mitään pois. Ihmisten ihot hohtavat myrkynvihreää ja kaiken alta kuultaa sahraminkeltainen kajastus, tulikärpästen hohde. Joku poseeraa linja-auto-onnettomuuden jälkeen turmasillalla. Maalauksissa on tiheitä risukkoja ja simpukankuoren murusia, jotka narskuvat hampaissa. Vieraita ihmisiä tutuissa ympäristöissä. Koivun tuhalla maalattu isoäiti. Pigmentit muuttuvat iän myötä: violetti vihertää välillä, ja välillä se välkehtii pronssia.

Koivun + lepän TUHKA

20% unikko / 80% pellava

2% beeswax

0,5% tixogel

Temperalla tehty ultramariinitaivas on mattapintainen ja vaatii huomiota.

*Se on kesäyön loputon sininen hetki, taivaankannen mustikkapeitto. Nyt
laitumen hevonen on puissa, se on metsän sammaleissa ja ketunleivässä. Se
ravitsee maata ja puolukanvarsia. Se on jalokivenhohtoinen purppuravarjo
kaarnassa. Se on leppää, jota Maria kaataa isänsä kanssa. Siitä Maria tekee
veistoksen.*

Siiri Sainio

NÄISTÄ ASIOISTA LINNUT NÄKEVÄT KIRKKAITA UNIA

Jenny Tallberg

Yhden iltapäivän kokoinen heinikko. Peippo laulaa pölyistä lauluaan.
Vuodet kuluvat nopeasti – on taas heinäkuu.

Jenny Tallberg pitää kämmenellään kaikenlaista: höyheniä, avainta, silmäripsiä tai nukkuvaa mehiläistä. Hän kertoo surevansa asioita etukäteen, jo ennen kuin ne katoavat. Päättyminen odottaa aina. Selkä kallion karheaa pintaa vasten hän vetää syvään henkeä. Miten tallentaa kaikki, tuuli ja heinät, jalkojen ristiminen istuessa, illan täyttämä kesykyyhkyjen nyyhkytys. On odotettava juuri oikeita minuutteja, jolloin valo suodattuu seinille heinien lävitse heijastuksena hiljaa huojuvasta maisemasta. Sormenpäät korvalehdellä, voikukan tallotut varret, siitepölyn kierre samean lätäkön pinnalla. Yleensä Tallbergin kuvissa ihmiset katsovat poispäin. Kaiken päällä on hienojakoinen huntu, kyynelkatse.

Valo on Tallbergin materiaali – silmän kirkkaalla pinnalla viipyvä lämpö. Heinä ja valo ovat materiaaleina samanlaisia, samaan aikaan sekä pehmeitä että teräviä. Suru tuntuu valon lailla silmien takana, se on alkanut korjata satoaan. Huolen ja huolehtimisen välillä on ehkä ero.

Pilvet ottavat askeleen lähemmäs aavistellen, että ehkä jotain tapahtuu.

Tiheässä heinikossa on ihmisen muotoinen painauma, katkenneiden korsien syli. Jälki, jonka yli tervapääskyt lentävät kilpaa. Tässä lepopaikassa on peti suojassa kaikelta, paitsi hyönteisiltä. Tallberg ennakoi kaipuuta. Hän haluaa vaalia asioita, kun ne vielä ovat. Isoukin kameran mekanismi jaksaa vielä kelata filmirullan alkuun. Huoli maailman katoamisesta säilyy peltirasiassa povitaskussa. On mahdotonta sanallistaa tämä surullinen mielenliike, siksi Tallberg kerää heinää.

MUOVIKASSIIN PAINETTU EIFFEL-TORNI

Aapo Laakso

Ida Tomminen

Ida Tommisen teoksissa katsotaan kuvaa. Ne ovat populaarikulttuurin ja visuaalisen maailman tökkimistä ja tunnustelua, sen reunojen ja säröjen etsimistä. Teosten taustalla olevat ajatukset ja valmis muoto saavat parhaimmillaan havainnoimaan jotain sanomatonta, joka päivittäisessä elämässä tuntuu itsestäänselvyydeltä. Idean kanssa keskusteleminen ohjaa hänen ilmaisuaan ja tarvittaessa Tomminen opettelee uuden toteutustavan.

Tommisen viimeaikaiset teokset ovat käsitelleet kuvan olemusta teoreettisella tasolla. Hän on pohtinut, miksi jostain kuvista tulee kulttuurillisesti ikonisia. Kuvat ovat enemmän kuin mitä ne esittävät ja muuttuvat näin symboleiksi. Hän nostaa esimerkeiksi sateenkaaren ja Eiffel-tornin. Vaikka molemmat ovat *maailmassa olevia* asioita, niihin liittyy valtavasti symboliikkaa ja mukaan tarttuneita ajatuksia. Toinen on luonnonilmiö ja toinen maailmannäyttelyyn valmistunut ihmisen taidonnäyte. Ne löytyvät tallennettuina lukemattomina eri formaatteina: ostoskasseissa, muovisena tuliaiskrääsänä, korkeataiteen maalauksissa, pikselöityneinä digitaalikuvina. Samoin verkossa olevat kuvapankit ovat täynnä persoonattomia kuvia, joiden tulisi olla samaan aikaan tunnistettavia että tulkinnanvaraisia eri käyttötarkoituksiin. Tomminen haluaa sijaita tämän ristiriidan keskellä. Hän haluaa tuoda sen esiin ja pohtia, miten sellainen materiaali muokkaa ajatuksia ja kulttuuria.

Tärkeä osa Tommisen työskentelyä ovat huumori ja leikkisyys. Taide ei ole Tommiselle turhan vakavaa sillä se voi hänen mielestään etäännyttää katsojan. Höpsöys voi tehdä vaikeastakin aiheesta helposti lähestyttävän, ja vähentää taideteosten saarnaavuutta. Se ei kuitenkaan poista älykkäitä

oivalluksia teosten taustalla. Tommisen ajatukset kuvasta linkittyvät taiteen- ja elokuvantekijä Hito Steyerlin ajatuksiin kuvien laadusta. Steyerlin “köyhän kuvan” teoriassa yhä uudelleen jaettavat kuvat saavat uusia muotoja ja ikonisoituvat ajan myötä. Niiden tekninen laatu heikkenee kuvankaappausten sekä kopioinnin myötä, kunnes ne menettävät alkuperäisen merkityksensä ja kaupallisen arvonsa. Uudelleenjaetut otokset taas kerryttävät kulttuurista pääomaa. Eiffel-torni on kulkenut niin monen kuvan kautta, että uudet kuvat siitä ovat *lähes* arvottomia.

Taru Kavonius

PIENI
RAKASTAJA,
PIENI KOIRA,
PIENI MUMMO.
MUSTA TYHJYYS.

Olivia Viitakangas

Milloin se alkoi? Alun perin se ei kuulunut minulle mutta sitä mukaan, kun puhuin ja kerroin siitä se muuttui minun omakseni.

Sinä tiedät miltä tuntuisi nuolaista sitä. Valot on sammutettu. Vai oliko valoja sittenkään koskaan?

Olisit rauhallisempi, jos ottaisit sen käteesi.

Pieni rakastaja, pieni koira, pieni mummo. Musta tyhjyys.

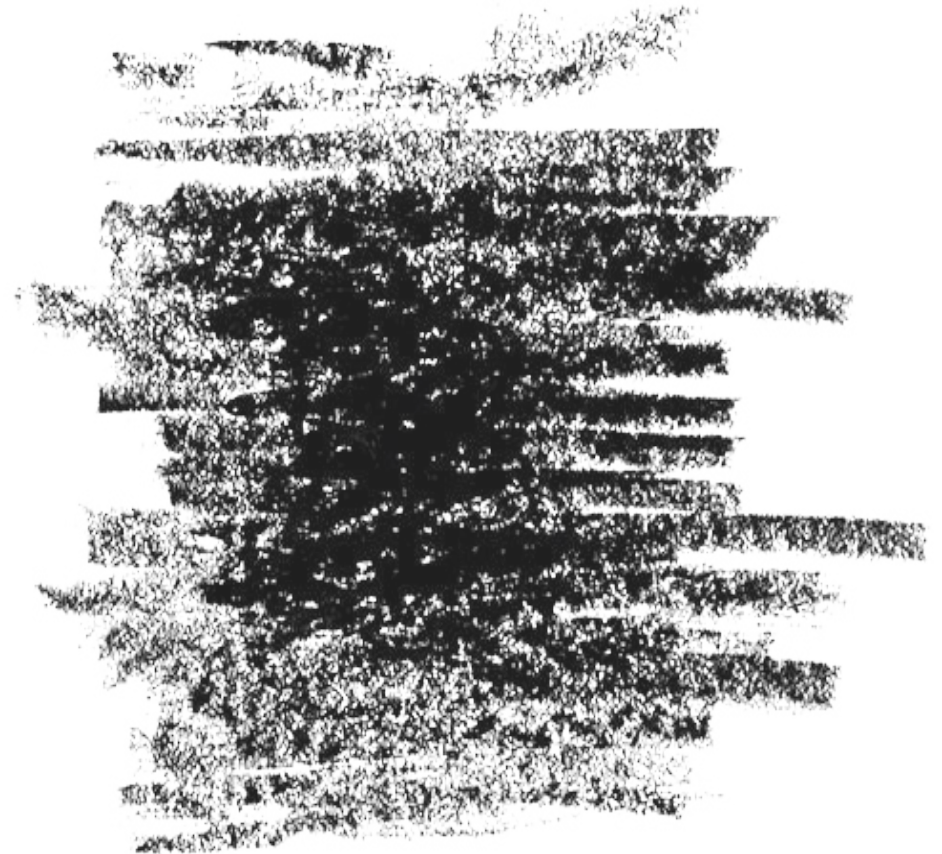
Kämmenelle mahtuvat kappaleet toisintavat jokapäiväistä neliskanttista muotoa. Toisin kuin tutussa esineessä, Olivia Viitakankaan teoksen ruutuihin ei tule koskaan syttymään valo. Ne eivät kykene näyttämään kuvia ystäväiesi elämistä. Niitä ei koskaan kytketä verkkovirtaan, mutta siitä huolimatta niissä on jännite, ne ovat ladattuja valmiiksi. Tuttu muoto tuo ihmisille turvaa.

Kun jotain ei voi rikkoo, sitä ei tarvitse korjata. Niitä ei voi elvyttää, eikä tarvitsekaan, eivätkä ne tarjoa sääennustuksia tai mahdollisuutta jutella äidin kanssa. Ne ovat olemassa sellaisenaan.

Kerran katsoin valokuvaa kehyksissä ja yritin kahdella sormella suurentaa kuvaa. Häpeän aalto vyöryi ylitseni. Toivoin, ettei kukaan nähnyt. Olen tottunut siihen, että kuvat tekevät mitä minä haluan.

Merkityksestä irtautuessaan heijastava mustien neliskanttisten joukko

on sympaattinen. Unohdetut pienet mummot, koirat ja rakastajat, jotka eivät koskaan olleetkaan läsnä. Rakennuspalikka, kylpyhuoneen kaakeli tai joku muu käyttötarkoitus niillä voisi olla. En halua, että ne tekevät mitään. Ne saavat vain olla. Pysähtyneet reliikit ajasta meidän jälkeemme, kun aurinkotuuli on pyyhkäissyt sähköt ja uudet oliot ottavat elintilaa. Kenenkään ei tarvitse tietää, miksi tuo muoto tuntui joskus niin tavalliselta. Elintärkeältä. Itse panikoin jos hukkaan omani.

Estelle Strandberg

S A A T E T T U / T I E

Emma Vilppula

Omituisen kokoinen vaunu. Leikin mittakaavassaan unenomainen. Ohikulkeva talo erottuu kylmän messuhallin muista mallikappaleista ja lavasteista.

Vaunu on riippuvainen jostakin, joka vetää sitä. Väliaikainen väline, joka määrittyy suhteessa toiseen.

Lasinen vetokoukku, siis särö. Katkos kytköksessä. Liitos on mahdoton, ja silti siinä. Läpikuultavana. Jotkin suhteet tulevat näkyviksi vasta särkyessään.

Vaunu vapautuu käytettävyydestä hauraalla materiaalilla. Ei liiku haluttuun suuntaan, mutta jokin liikahtaa. Vaihtaa paikkaa, paikallaan. Kuljetusta matkasta kertoo herännyt jano.

*I was melting with the elements, wind and summer rain
These hands of a pilgrim on the steering wheel of leather
Makes me want to touch your body like a raindrop'*

Emma Vilppula veistää muotoja liikkeeseen. Kaivertaa tuttuja esineitä kauemmas niiden alkuperäisistä yhteyksistään. Vetää ajatuksen kiertämään yllättäviä sivupolkuja. Eikä mikään synny kitkatta. Jännitteitä on hyvä olla.

Osa sanoistamme peittyy sahanpuruun ja poran sirinään. Ennen Kuvataideakatemiaan opintoja Vilppula opiskeli puusepän alaa. Huolellinen kädenjälki näkyy yksityiskohdissa, jotka ovat hänen teostensa kantava rakenne. Havainnot liikkuvat fyysisen työn tahdissa.

NUMERO 9
 SYMBOLOI
 TÄYTTÄMYSTÄ,
 SIIRTYMÄÄ
 JA ALKUA
 EDELTÄVÄÄ
 LOPPUA

Ossi Vuori tekee videotaidetta. Teos sai alkunsa noin kaksi vuotta sitten. Sen lähtökohtina ovat metaelokuvan kieli, taiteilijuuden kontrollista irtautuminen ja Gustav Mahlerin *Sinfonia nro 2 c-molli* (Ylösousemus, 1888–1894), jonka dramaturgista rytmiä teos lainaa.

Kahdeksan osallistujaa saa kameran, jolla kuvata ympäristöä ja tapahtumia lähtökohdistaan. He tulevat samalla itse kuvatuksi. Tilanteet syntyvät osallistujien ideoiden, oleskelun ja sattuman yhteisvaikutuksesta.

Videoteoksessa Vuori tutkii toden ja esitetyn rajoja. Ne vaihtavat paikkaa.

Ohjauksen, käsikirjoittamisen ja kuvaamisen välinen totuttu hierarkia piileskelee vasta leikkauspöydällä. *Meta-meta* videoteos kommentoi tekeytyessään omaa rakentumistaan.

Vuori kertoo, kuinka eri kuvaajat kiinnittävät huomiota eri asioihin ja rakentavat erilaisia suhteita ympäristöön, toisiinsa ja kameraan. Hän toivoo, että materiaali paljastaa suhteet ja kuvan yksilöllisen persoonan.

Käsikirjoitettu osuus kertyy vähitellen, salaa. Kuva kertautuu. Dokumentaarinen ja fiktiivinen aineisto lomittuvat tarkoituksellisesti.

Vuori arvelee, että materiaalia kertyy satoja tunteja. Kaikkea ei ole tarkoitus eikä mahdollista näyttää.

Ajatus siitä, että tämä voi vielä venyä elämänmittaiseksi prosessiksi naurattaa.

Gustav Mahlerin toisen sinfonian viidennen osan viides säe kuuluu:

Was entstanden ist,

das muss vergehen!

Was vergangen, aufersteh'n!

Hör' auf zu beben!

Bereite dich zu leben!

What was created

Must perish;

What perished, rise again!

Cease from trembling!

*Prepare
yourself to
live!*

kiitos

Taiteilijat

Stig Baumgartner

Hanna Johansson

Päivi Takala

Marika Orenius

Vinjetti

Julkaisija:

Taideyliopiston Kuvataideakatemia

© Taideyliopisto ja tekijät

Päätoimittajat:

Lotta Roiha ja Siiri Sainio

Toimittajat:

Veera Kuusisto

Estelle Strandberg

Taitto:

Veera Kuusisto

Aapo Laakso

Estelle Strandberg

Kirjasintyytit:

EB Garamond

Paino:

Grano Group Oy

2026

ISBN 978-952-353-519-0 (painettu)

ISBN 978-952-353-520-6 (pdf)

Tämä kirja on luettavissa avoimena julkaisuna Taideyliopiston sähköisessä julkaisuarkistossa.

<https://taju.uniarts.fi>

